

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-49-56 E-mail: k_reglam@rada.gov.ua

---

**Комітет з питань організації державної
влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та
містобудування**

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення відкритості роботи органів місцевого самоврядування та Верховної Ради України», внесений народними депутатами України В'ятровичем В.М. та іншими (всього 30 підписів) (реєстр. № 4582 від 13.01.2021)

Комітет на засіданні 3 лютого 2021 року (протокол № 61) за дорученням Голови Верховної Ради України Разумкова Д.О. від 14 січня ц.р. розглянув, на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам, проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення відкритості роботи органів місцевого самоврядування та Верховної Ради України», внесений народними депутатами України В'ятровичем В.М. та іншими (всього 30 підписів) (реєстр. № 4582 від 13.01.2021).

Законопроектом пропонується внесення змін до однієї статті 46 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», доповнивши нормами про обов'язкову відеотрансляцію всіх пленарних засідань місцевих рад, а також про розміщення на офіційному веб-сайті ради протоколів і відеозаписів засідань, що належить до питань предмета відання Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування.

Також пропонується внести зміни і до статей 9, 44, 51, до пункту 4 Прикінцевих положень Закону України «Про комітети Верховної Ради України» та до статей 3, 236 Регламенту Верховної Ради України, передбачивши норму про право присутніх на пленарних засіданнях здійснювати звукозапис, кіно-, фото- і відеозйомку, трансляцію засідань по радіо і телебаченню, онлайн-трансляцію в мережі Інтернет та/або інших мережах передачі даних у спосіб, що

не заважає проведенню засідань, що належать до питань предмета відання Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України.

Відповідно до частини четвертої статті 93 Регламенту Верховної Ради України та предмета відання Комітету, визначеного Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-IX, Комітет зазначив, що проект Закону України (реєстр. № 4582) внесено на реєстрацію згідно з частиною першою статті 89, частиною другою статті 90 та частинами першою, другою і шостою статті 91 Регламенту Верховної Ради України, за підписом осіб, які мають право законодавчої ініціативи, разом з проектом постанови, яку пропонується Верховній Раді України прийняти за результатами його розгляду, пропозицією щодо кандидатури доповідача на пленарному засіданні, пояснювальною запискою, порівняльною таблицею, електронними файлами.

Водночас, при оформленні законопроекту допущено деякі неточності техніко-юридичного характеру, а саме: авторами законопроекту пропонується внести зміни до Закону України «Про комітети Верховної Ради України» (Відомості Верховної Ради України 1995 року № 19, ст.134), проте, чинний Закон України діє в редакції Закону № 3277-IV від 22.12.2005 (Відомості Верховної Ради України, 2006, № 17, ст.146).

Комітет також звернув увагу на те, що більшість змін, які запропоновані ініціаторами внесення законопроекту належать до предмета відання Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України, а відтак головним з підготовки і попереднього розгляду законопроекту (реєстр. № 4582) доцільно було б визначити Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України.

По суті правового змісту законопроекту (реєстр. № 4582) Комітет зазначив таке.

Авторами законопроекту пропонується частину сімнадцяту статті 46 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» викласти в такій редакції:

«17. Сесії ради проводяться гласно із забезпеченням права кожного бути присутнім на них, крім випадків, передбачених законодавством. Порядок доступу до засідань визначається радою відповідно до закону. На офіційній веб-сторінці ради у глобальній інформаційній мережі Інтернет обов'язково здійснюється пряма відеотрансляція всіх пленарних засідань ради. Відеозаписи засідань зберігаються і розміщуються у вільному доступі на офіційному веб-сайті ради безстроково. Протоколи сесії ради є відкритими, зберігаються безстроково, оприлюднюються на офіційному веб-сайті Ради і надаються на запит відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Присутні на пленарних засіданнях ради та засіданнях постійних комісій ради особи мають право здійснювати звукозапис, кіно-, фото- і відеозйомку, трансляцію засідань по радіо і телебаченню, онлайн-трансляцію в мережі Інтернет та/або інших мережах передачі даних у спосіб, що не заважає проведенню засідань».

Крім цього, ініціатори внесення більшості змін пропонують до Закону України «Про комітети Верховної Ради України» (далі – Закон), а саме:

- частину першу статті 9 Закону доповнити новим другим реченням, а саме: «Комітети здійснюють пряму відеотрансляцію засідань комітетів та слухань у комітетах, за винятком закритих засідань та слухань у закритому режимі, на своїх веб-сторінках на офіційному веб-сайті Верховної Ради України у глобальній інформаційній мережі Інтернет. Відеозаписи відповідних трансляцій зберігаються і розміщуються у вільному доступі на офіційному веб-сайті Верховної Ради України безстроково.»;

- абзац другий частини другої статті 44 Закону виключити, яким передбачено, що про здійснення звукозапису, кіно-, фото- і відеозйомки, трансляції засідання по радіо і телебаченню, онлайн-трансляції в мережі Інтернет чи інших мережах передачі даних присутні на засіданні особи повідомляють перед початком проведення засідання головуєчого, який оголошує про це перед розглядом питань порядку денного засідання;

- частину п'яту статті 51 Закону доповнити словами: «Протокол і стенограма кожного засідання комітету, окрім закритих засідань, розміщується на офіційному веб-сайті Верховної Ради України у глобальній інформаційній мережі Інтернет не пізніше наступного робочого дня після підписання протоколу цього засідання і зберігається безстроково у вільному доступі».

- у пункті 4 розділу VIII Прикінцеві положення Закону передбачити, зокрема, що комітети здійснюють свою роботу у формі засідань, які можуть проводитися у режимі відеоконференції з обов'язковою одночасною трансляцією на офіційному веб-сайті Верховної Ради України, за попередньою згодою більшості від затвердженого Верховною Радою України кількісного складу комітету, надісланою голові такого комітету з використанням єдиної автоматизованої системи та накладенням кваліфікованого електронного підпису, трансляція закритих засідань комітетів не здійснюється (підпункт 2 пункту 4), акти комітетів, протоколи, стенограми та повні відеозаписи їх засідань розміщуються на офіційному веб-сайті Верховної Ради України (підпункт 4 пункту 4).

Згідно з положеннями частини першої статті 89 Конституції України Верховна Рада України для здійснення законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до її повноважень, виконання контрольних функцій відповідно до Конституції України створює з числа

народних депутатів України комітети Верховної Ради України та обирає голів, перших заступників, заступників голів та секретарів цих комітетів.

Організація, повноваження та порядок діяльності комітетів Верховної Ради України визначаються Конституцією України, законами України «Про комітети Верховної Ради України», «Про статус народного депутата України», Регламентом Верховної Ради України, іншими законами України та постановами Верховної Ради України.

Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» комітети будують свою роботу на принципах, зокрема, законності, гласності, їх рівноправності.

Комітет зазначив, що згідно з частиною другою статті 9 Закону інформація про поточну діяльність комітетів та прийняті ними рішення розміщуються на офіційному веб-сайті Верховної Ради України в глобальній інформаційній мережі Інтернет, у газеті «Голос України», інших засобах масової інформації.

Крім цього, частиною другою статті 44 Закону передбачено, що засідання комітетів проводяться відкрито і гласно, крім випадків, коли за рішенням комітету проводиться закрите засідання. На відкритих засіданнях комітетів присутні на засіданнях особи мають право здійснювати звукозапис, кіно-, фото- і відеозйомку, трансляцію засідань по радіо і телебаченню, онлайн-трансляцію в мережі Інтернет та/або інших мережах передачі даних у спосіб, що не заважає проведенню засідань комітетів.

Разом з цим, у Положенні про веб-сайт Верховної Ради України, затверджену розпорядженням Голови Верховної Ради України від 19 травня 2015 року № 699, визначено, зокрема, порядок висвітлення діяльності Верховної Ради України та комітетів Верховної Ради України у всесвітній інформаційній мережі Інтернет, що включає, зокрема:

- інформацію про діяльність Комітету (засідання Комітету, слухання, «круглі столи» та інші події в Комітеті);
- протокол, стенограма та аудіозапис засідання Комітету (розміщуються упродовж п'яти робочих днів після проведення засідання, а в разі розгляду проектів кодексів і законопроектів, що містять понад 100 статей, пунктів - не пізніше як за два дні до розгляду відповідного законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України);
- фото- та аудіоматеріали, що висвітлюють діяльність Комітету.

Водночас, положеннями статті 51 (оформлення протоколів засідань комітетів) та статті 52 (оформлення слухань у комітетах) Закону України «Про комітети Верховної Ради України» не передбачено обов'язкової умови ведення аудіозаписів, відеозаписів засідань та слухань у комітетах, долучення їх до протоколів засідань, а також порядку їх збереження.

Крім цього, Комітет звернув увагу також на те, що запропонована новела до частини шостої статті 51 Закону передбачає, що протокол і стенограма

кожного засідання комітету має розміщуватися на офіційному веб-сайті Верховної Ради України у глобальній інформаційній мережі Інтернет не пізніше наступного робочого дня після підписання протоколу цього засідання.

Комітет зазначив, що стенографування засідань комітетів Верховної Ради України, як правило, здійснюється відповідним підрозділом Головного управління документального забезпечення Апарату Верховної Ради України. При цьому, ані Закон України «Про комітети Верховної Ради України», ані Регламент Верховної Ради України не передбачають підписання стенограм засідань комітетів головою комітету та секретарем комітету, як це передбачено для протоколу засідання. Натомість, стенограми засідань комітету висвітлюються на веб-сайтах комітетів Верховної Ради України після їх виготовлення та надання комітету зазначеним управлінням.

Комітет зауважив, що не всі комітети Верховної Ради України дев'ятого скликання мають технічну можливість здійснення прямої відеотрансляції засідань та слухань у комітетах через свої веб-сторінки на офіційному веб-сайті Верховної Ради України і для втілення пропозиції авторів законопроекту щодо запровадження відеоспостереження засідань комітету шляхом забезпечення їх обов'язкової онлайн-трансляції через свої веб-сторінки на офіційному веб-сайті Верховної Ради України у глобальній інформаційній мережі Інтернет та професійного забезпечення, потрібно буде виділення для придбання додаткового технічного обладнання комітетів додаткових коштів Державного бюджету України на забезпечення діяльності Верховної Ради України.

Крім технічного обладнання, необхідно збільшити і штат працівників відповідних структурних підрозділів Апарату Верховної Ради України із залученням додаткових фахівців для постійного обслуговування відповідного обладнання та налагодження програмного забезпечення, яке необхідне при онлайн-трансляціях, сервісне обслуговування вказаних технічних пристроїв також потребуватиме залучення на постійній основі висококваліфікованих фахівців.

Комітет зазначив, що під час розгляду проекту Закону України «Про внесення зміни до статті 9 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» (щодо забезпечення гласності засідань комітетів Верховної Ради України), внесеного народними депутатами України Устїною О.Ю. та іншими (всього 31 підпис) (реєстр. № 3745 від 25.06.2020), в якому також пропонується передбачити положення про забезпечення гласності засідань і слухань у комітетах Верховної Ради України шляхом обов'язкової онлайн-трансляції їх засідань, які проводяться відкрито, через свої веб-сторінки на офіційному веб-сайті Верховної Ради України у глобальній інформаційній мережі Інтернет, у Комітеті було опрацьовано питання забезпеченості технічної можливості

комітетів Верховної Ради України щодо здійснення онлайн-трансляцій засідань та слухань у комітетах через свої веб-сторінки.

У зв'язку із запропонованими змінами, Комітет звертався до в.о. Керівника Апарату Верховної Ради України Теплюка М.О. з проханням надати Комітету інформацію про стан забезпечення комітетів Верховної Ради України (залів засідань) технічним облаштуванням (відеокамерами тощо), необхідним для здійснення онлайн-трансляцій засідань та слухань у комітетах через свої веб-сторінки на офіційному веб-сайті Верховної Ради України.

У відповіді в.о. Керівника Апарату Верховної Ради України Теплюка М.О. (лист від 06.10.2020 № 19/3-2020/177402) зазначено, що з 23-х комітетів Верховної Ради України «на даний час 7 секретаріатів комітетів Верховної Ради України з питань: правоохоронної діяльності; енергетики та житлово-комунальних послуг; інтеграції України з Європейським Союзом; антикорупційної політики; прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин; цифрової трансформації; зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва мають відповідне обладнання для забезпечення он-лайн трансляцій засідань (у тому числі, виїзних) із можливістю розміщення відеоматеріалів на офіційних веб-сторінках комітетів, відеохостингах та у соціальних мережах. Зазначене обладнання у стандартній комплектації було передано Апарату Верховної Ради України ЛІГОЮ ІНТЕРНІВ наприкінці січня 2018 року за відповідним проектом та активно використовується у зазначених комітетах з середини лютого 2018 року. У кожному секретаріаті цих комітетів є призначені відповідальні особи для налаштування та використання цих комплектів під час засідань».

За результатами розгляду законопроекту (реєстр. № 3745) Комітетом на засіданні 16 грудня 2020 року (протокол № 57) було прийнято рішення рекомендувати Верховній Раді України за наслідками розгляду цього законопроекту в першому читанні повернути законопроект (реєстр. № 3745) суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Комітет зауважив, що на сьогодні, за умови прийняття Верховною Радою України цього проекту (реєстр. № 4582), реалізація комітетами Верховної Ради України норми щодо обов'язкової онлайн-трансляції через веб-сторінки на офіційному веб-сайті Верховної Ради України буде можлива тільки шляхом залучення на засідання комітетів Верховної Ради України працівників інформаційного управління та Прес-служби Апарату Верховної Ради України (для здійснення інформаційної підтримки офіційного веб-сайту Верховної Ради України) та Управління комп'ютеризованих систем Апарату Верховної Ради України (для здійснення програмно-технологічної підтримки веб-ресурсів Верховної Ради України) або шляхом термінової позапланової технічної модернізації залів засідань комітетів Верховної Ради України.

Таким чином, реалізація відповідної ініціативи потребуватиме додаткових ресурсів, зокрема, кадрового та фінансового забезпечення, а, отже, збільшення обсягу цих заходів тягне за собою додаткові витрати з Державного бюджету України, без яких реалізувати вказану пропозицію неможливо.

Відтак, реалізація поданого проекту Закону матиме вплив на показники бюджету. Проте, у пункті 5 «Фінансово-економічне обґрунтування» пояснювальної записки до законопроекту зазначено, що реалізація положень проекту Закону України не потребує додаткових видатків з Державного бюджету України.

Згідно з положеннями частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України, частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України, у разі внесення законопроекту, проекту іншого акта, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету (надходжень бюджету та/або витрат бюджету), суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Якщо такі зміни показників бюджету передбачають зменшення надходжень бюджету та/або збільшення витрат бюджету, до законопроекту подаються пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Щодо запропонованих змін до Регламенту Верховної Ради України (далі – Регламент), Комітет зазначив таке.

Авторами законопроекту пропонується частину п'яту статті 3 Регламенту після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту: «На офіційному веб-сайті Верховної Ради ведеться пряма відеотрансляція всіх пленарних засідань, засідань комітетів, парламентських слухань та слухань у комітетах, за винятком закритих засідань та слухань у закритому режимі. Записи засідань та слухань зберігаються і розміщуються у вільному доступі на офіційному веб-сайті Верховної Ради України безстроково».

Крім цього, частину сьому статті 236 Регламенту викласти в такій редакції: «7. Парламентські слухання проводяться гласно і відкрито з прямою радіотрансляцією, прямою відеотрансляцією в мережі Інтернет, а в разі необхідності і телетрансляцією».

Відповідно до чинних частин першої та п'ятої статті 3 Регламенту Верховної Ради України засідання Верховної Ради України є відкритими і гласними, крім випадків, установлених Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України. Гласність засідань Верховної Ради України забезпечується шляхом їх трансляції по телебаченню і радіо, публікації стенографічних бюлетенів засідань Верховної Ради України, її рішень у Відомостях Верховної Ради України, газеті «Голос України» та інших виданнях Верховної Ради України, а також шляхом розміщення інформації на офіційному веб-сайті Верховної Ради України. Час, обсяг, форма трансляції, обсяг друку

визначаються відповідно до закону Регламентом Верховної Ради України, окремими постановами Верховної Ради України.

Крім того, запропонована новела до частини п'ятої статті 3 Регламенту вже передбачена у частині шостій цієї статті.

Так, згідно з положеннями частини шостої статті 3 Регламенту у повному обсязі у прямому ефірі по радіо та телебаченню, запису у вечірні години по телебаченню транслюються, зокрема, відкриття сесії Верховної Ради України (пункт 2), проведення парламентських слухань (пункт 9), розгляд інших питань згідно з рішенням Верховної Ради України (пункт 11).

Разом з цим, згідно з пунктом 11 частини першої статті 16 Регламенту Верховної Ради України питання висвітлення роботи Верховної Ради України має розглядатися на пленарних засіданнях першої сесії новообраної Верховної Ради України.

У свою чергу, відповідно до статті 3 Регламенту Верховної Ради України та законів України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації», «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України», «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації» з метою широкого, повного та об'єктивного інформування громадян України, міжнародної спільноти про діяльність єдиного законодавчого органу країни на початку першої сесії новообраної Верховної Ради України відповідного скликання приймається Постанова Верховної Ради України «Про порядок висвітлення роботи Верховної Ради України».

Для здійснення всебічного висвітлення діяльності Верховної Ради України та її органів створено державне підприємство «Парламентський телеканал «Рада», статут якого затверджено Розпорядженням виконуючого обов'язки Керівника Апарату Верховної Ради України – керуючого справами Боднара П.О. від 9 листопада 2016 року № 3392-к. Відповідно до пункту 3.1 зазначеного статуту основними завданнями діяльності Парламентського телеканалу «Рада» є, зокрема, здійснення прямої трансляції пленарних засідань Верховної Ради України, оперативне інформування громадян про діяльність законодавчого органу держави, роботи комітетів та комісій у Верховній Раді України, народних депутатів України, депутатських фракцій (депутатських груп).

Вказаною вище Постановою Верховної Ради України передбачено, зокрема, що Державному підприємству «Парламентський телеканал «Рада» забезпечити у повному обсязі пряму трансляцію: відкритих пленарних засідань Верховної Ради України; розгляду організаційних питань першої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання; проведення «години запитань до Уряду»; проведення парламентських слухань; брифінгів народних депутатів України тощо.

Отже ведення прямої відеотрансляції пленарних засідань Верховної Ради України, комітетів Верховної Ради України та слухань у комітетах законодавчо

врегульовано. До того ж, відеоматеріали та інша інформація щодо проведення пленарних засідань Верховної Ради України та її органів розміщені на веб-сайті Верховної Ради України.

Разом з цим, щодо ведення прямої відеотрансляції всіх засідань комітетів Верховної Ради України, то як було зазначено вище, не всі комітети Верховної Ради України, зокрема, дев'ятого скликання мають технічну можливість здійснення прямої відеотрансляції засідань та слухань у комітетах через свої веб-сторінки на офіційному веб-сайті Верховної Ради України, а відтак реалізація відповідної ініціативи потребуватиме додаткових ресурсів, зокрема, кадрового та фінансового забезпечення, а, отже, збільшення обсягу цих заходів тягне за собою додаткові витрати з Державного бюджету України, без яких реалізувати вказану пропозицію неможливо.

З огляду на викладене, законопроект (реєстр. № 4582) оформлено без дотримання вимог статті 27 Бюджетного кодексу України, частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України, відсутнє фінансово-економічного обґрунтування законопроекту, що є підставою для повернення даного законопроекту суб'єкту права законодавчої ініціативи без його включення до порядку денного сесії та розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України (пункти 2, 3 частини другої статті 94 Регламенту Верховної Ради України).

Відповідно до частини першої, пунктів 2, 3 частини другої статті 94 Регламенту Верховної Ради України, за наявності висновку комітету, до предмета відання якого належать питання регламенту, про те, що внесений законопроект, оформлений та/або зареєстрований без дотримання вимог закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, а також відсутнє фінансово-економічне обґрунтування законопроекту, відповідні законопроекти, проекти інших актів Голова Верховної Ради України повертає суб'єкту права законодавчої ініціативи без його включення до порядку денного сесії та розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Комітет, керуючись частиною четвертою статті 93 Регламенту Верховної Ради України, ухвалив експертний висновок на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення відкритості роботи органів місцевого самоврядування та Верховної Ради України», внесений народними депутатами України В'ятровичем В.М. та іншими (всього 30 підписів) (реєстр. № 4582 від 13.01.2021), і прийняв рішення надіслати його Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, який визначено головним з підготовки і попереднього розгляду даного законопроекту.

Голова Комітету

С.В.КАЛЬЧЕНКО

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Кальченко Сергій Віталійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000002A093100CF118F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-28/15-2021/30423 від 03.02.2021

372243